

Sankciju pastiprināšana pret Krieviju: izaicinājumi legālo preču īpašniekiem un pārvadātājiem

Latvijā pastiprināts uzsvars likts uz sankciju ieviešanu pret Krieviju, lielu uzmanību pievēršot tam, lai apturētu mēģinājumus šīs sankcijas apiet. Latvijas varas iestādes rūpīgi analizē tirdzniecības datus, lai atšķirtu likumīgu tirdzniecības diversifikāciju no iespējamajiem mēģinājumiem izvairīties no sankcijām, īpaši palielinot tirdzniecību ar Krievijas kaimiņvalstīm, piemēram, Kazahstānu, Kirgizstānu un Armēniju. Šī pastiprinātā uzmanība tiek piemērotā tādēļ, ka ievērojami pieaug tirdzniecība ar šīm valstīm, radot bažas par to iespējamo lomu sankciju apiešanas veicināšanā.

Cīņas pret sankciju pārkāpumiem ietvaros Latvija ierosinājusi vairāk nekā 250 krimināllietas pret personām, galvenokārt no Krievijas un Baltkrievijas, kas apsūdzētas par mēģinājumu pārvest pāri robežai sankcijām pakļautās preces. Šīs kontrabandas preces bieži ietver elektroiekārtas, automašīnu daļas un luksusa preces. Izvairīšanās no sankcijām taktika ietvēra nepatiesu preču izcelsmes valsts uzrādīšanu un preču kodu mainīšanu.

Dažos gadījumos ir mēģināts ievest kontrabandas divējāda lietojuma preces, piemēram, noteiktas ķīmiskas vielas, modernu datortehniku, kā arī telekomunikāciju, navigācijas un aviācijas iekārtas. Tāpat tiek mēģināts apiet sankcijas, ar starpnieku starpniecību eksportējot produkciju uz valsti, uz kuru attiecas ES sankcijas, vai slēpjot šo preču galamērķa valsti un galalietotājus, viltojot dokumentāciju.

Tomēr pastiprināta juridiskā kontrole ir radījusi sarežģītumus neatļautu preču īpašniekiem un pārvadātājiem. Dažādos gadījumos šķietami sankcionētās preces tiek izņemtas un uzsākts kriminālprocess. ZAB NJORD šādu lietu skaits ir pieaudzis, un daudzos gadījumos birojs spēja nodrošināt preču atbrīvošanu un apsūdzību noņemšanu. Šie panākumi sekoja ekspertu atzinumu un visu būtisko pierādījumu iesniegšanai par preču izcelsmi un darījumos iesaistītajām personām.

Lai samazinātu šādus riskus, īpašniekiem ir svarīgi nodrošināt, lai visa preču izcelsmes dokumentācija un citi būtiskie dati būtu kārtībā. Jāsaprot, ka jebkuras aizdomas par sankciju pārkāpšanu var novest pie aresta un iespējamās kravas un transportlīdzekļa konfiskācijas. Tomēr jāņem vērā arī tas, ka pat tad, ja jums ir visi nepieciešamie dokumenti, neparedzēti apstākļi joprojām var izraisīt kavēšanos robežkontroles punktā.

Attiecībā uz tiesisko regulējumu un norādījumiem par sankciju ievērošanu Latvija šobrīd piedāvā resursus komersantiem un privātpersonām ar Ārlietu ministrijas un Latvijas Bankas (no 2024. gada 1. aprīļa arī Finanšu izlūkošanas dienesta (FID) starpniecību). Šajos resursos ir iekļauta detalizēta informācija par nepieciešamību komersantiem rūpīgi izvērtēt savus sadarbības partnerus, lai izvairītos no darījumiem ar sankcijām pakļautajām struktūrām.

Saskaņā ar Latvijas Krimināllikuma 84. pantu fiziskas vai juridiskas personas, kuras atzītas par vainīgām Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju noteikto starptautisko sankciju vai Latvijas noteikto nacionālo sankciju pārkāpšanā, saucamas pie kriminālatbildības. Tas ietver nelegālu tirdzniecību vai divējāda lietojuma preču nodošanu sankcijām pakļautajām struktūrām vai valstīm. Sodi var būt no brīvības atņemšanas un sabiedriskā darba līdz naudas sodiem atkarībā no nozieguma smaguma pakāpes un lietas specifikas.

Kopumā Latvijas pieeja pret Krieviju noteikto sankciju izpildei apvieno pastiprinātu juridisko kontroli, tirdzniecības datu analīzi un visaptverošas konsultācijas par sankciju ievērošanu. Stratēģija atspoguļo plašākus ES centienus stiprināt sankciju izpildes mehānismus, lai novērstu apiešanu. Kravu īpašniekiem jāapzinās, ka šie pasākumi, iespējams, palielinās konfiskāciju skaitu.

Papildu informācijai lūdzam sazināties ar zvērinātu advokātu Eduardu Vaišļu (ev@njordlaw.lv) un partneri, zvērinātu advokātu Sergeju Petrovu (sp@njordlaw.lv).

ZAB NJORD piedāvā juridisko palīdzību un aizstāvību kriminālprocesā par balto apkaklīšu noziegumiem. Mūsu advokātiem ir liela pieredze juridiskā atbalsta un aizstāvības sniegšanā šādos gadījumos. Mēs palīdzēsim jums izvēlēties piemērotāko aizsardzības stratēģiju un izstrādāt visefektīvāko taktiku jūsu lietai.

SERGEJS PETROVS
ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS,
PARTNERIS

(+371) 67 313 315
SP@NJORDLAW.LV

EDUARDS VAISLA
ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS,
VECĀKAIS JURISTS

(+371) 67 313 315
EV@NJORDLAW.LV